norddjurs kommune

Arbejdsulykker og nærved-ulykker

ARBEJDSULYKKER OG NÆRVED-ULYKKER

Hvad er forskellen på arbejdsulykker, erhvervsbetingede lidelser og nærved-ulykker? Det får du viden om i denne pjece. Du kan også blive klogere på hvordan man anmelder eller registrerer, og hvordan en sag om en arbejdsulykke forløber.

Forskellen på arbejdsulykker og arbejdsbetingede lidelser (erhvervssygdomme) er ikke nødvendigvis selve skaden. Det er måden skaden er opstået på, der afgør, om det er en arbejdsulykke eller en arbejdsbetinget lidelse. Nærved-ulykker er de situationer, hvor noget er lige ved at gå galt, men heldigvis ikke gør det.

Arbejdsulykker kan fx være…	**Arbejdsbetingede lidelser kan fx være…**	**Nærved-ulykker kan fx være…**
En rygskade, der opstår ved et fald	En rygskade, som opstået ved lang tids arbejde i belastende arbejdsstillinger	En medarbejder oplever et fald, som ikke medfører skade, men som kunne have gjort det
En medarbejder, der pådrager sig en akut overbelastning af ryggen i et forsøg på at gribe borgeren, der falder	En medarbejder, der har voldsomme rygsmerter efter mange års tungt plejearbejde	En medarbejder griber en borger, der falder, men der sker ikke noget
En høreskade forvoldt ved et pludseligt lydtryk (fx en eksplosion)	En høreskade forvoldt ved lang tids ophold i et kraftigt støjmiljø	Et pludseligt lydtryk fx en eksplosion, hvor der heldigvis ingen mennesker er i nærheden
En medarbejder bliver truet af en borger med en kniv, og medarbejderen får et psykisk chok	Alvorlige psykiske gener, der opstår gradvist efter flere års belastninger i form af trusler og voldsomme hændelser	En borger truer i et enkeltstående tilfælde med at ty til vold, men falder til ro, og medarbejderen er ikke mærket af hændelsen

Arbejdsskadeerstatning
Når arbejdsgiver eller læge har anmeldt skaden, vil skaden blive registreret, og skadelidte vil modtage et brev om skadens anmeldelse.
Er der anmeldt en erhvervssygdom, vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring indhente oplysninger om sygdommen for at vurdere, om den kan anerkendes som en arbejdsskade.

Er der anmeldt en ulykke, er det i første omgang kommunens administrationsselskab North Risk, der behandler sagen. Mange sager afgør North Risk selv, og det betyder, at sagerne kan afsluttes hurtigere, end hvis de skal gennem Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. I tvivlstilfælde sender North Risk sagen videre til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Hvad kan man få erstattet?
Hvis arbejdsskaden bliver anerkendt, kan man få erstatning for:

- Udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler (briller, parykker, høreapparater mv.)
- Tab af erhvervsevne (dårligere indtjeningsmuligheder, ringere erhvervsmuligheder)
- Varigt mén
- Tab af forsørger
- Overgangsbeløb til efterladte ved dødsfald.

Nærved-ulykker

Er ikke anmeldepligtige, men de indeholder ofte et lige så stort læringspotentiale, som anmeldepligtige ulykker.

Der er metodefrihed til registrering af nærved-ulykker og dermed følges den praksis, der er aftalt lokalt og i områderne. Såfremt det vurderes hensigtsmæssigt, er det muligt at registrere en nærved-ulykke i Easy med henblik på at fastholde en historik.

Ulykker er ikke kun noget, der sker for andre på andre arbejdspladser

Hvordan anmelder man en arbejdsulykke?
I Norddjurs Kommune kan aftaleholderne selv få adgang til anmeldelse af arbejdsulykker via Easy. Alternativt kontaktes Maria Drejer Petersen i Kommunaldirektørens Sekretariat.

Arbejdsgiver skal anmelde en ulykke, når den har medført fravær i én dag eller mere ud over den dag, hvor medarbejderen kom til skade. Både fysiske og psykiske skader skal anmeldes. Det er vigtigt at sikre dokumentation og beviser så tæt på hændelsen som muligt. Den digitale anmeldelse via Easy sikrer, at anmeldelsen sendes til de korrekte modtagere, og at de nødvendige oplysninger indgår.
Arbejdstilsynet skal vurdere, om der er grundlag for en konkret undersøgelse med henblik på forebyggelse og for eventuelt at kunne placere et ansvar for ulykken.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (tidligere Arbejdsskadestyrelsen) skal vurdere, om der er grundlag for erstatning for ulykkens følger. Det er også Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som tager stilling til, om arbejdsbetingede lidelser bliver anerkendt som erstatningsberettigede eller ej. Ved sygdomme, der ikke er angivet på fortegnelsen over anerkendte erhvervssygdomme, er det Erhvervssygdomsudvalget, der skal vurdere, om sygdommen må anses for i overvejende grad at være forårsaget af arbejdet.

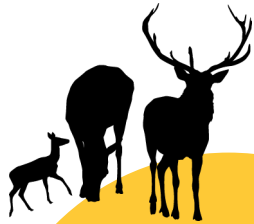

Arbejdsulykker, arbejdsbetingede lidelser og nærved-ulykker skal registreres, håndteres og anmeldes forskelligt

Banal eller fatal?

Ofte er der kun få millimeter mellem den banale og den fatale ulykke...

Arbejdsulykker	Arbejdsbetingede lidelser	Nærved-ulykker
Definition En fysisk eller psykisk personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage	En sygdom eller lidelse, der er opstået efter længere tids påvirkning fra arbejdet, eller de forhold arbejdet foregår under	Ulykker, der var lige ved at ske, men ikke gjorde det
Skadens art Fysisk eller psykisk skade som følge af pludselige hændelser	Fysisk eller psykisk skade som følge af lang tids forkert påvirkning	Ingen skade, men kunne under andre omstændigheder have medført fysisk eller psykisk skade
Lovgrundlag Arbejdstilsynets bekendtgørelse "Anmeldelse af arbejdsulykker til Arbejdstilsynet Beskæftigelsesministeriets "Bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker"	Bekendtgørelse om lægers og tandlægers pligt til at anmelde erhvervssygdomme til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen	AT-vejledning om forebyggelse af arbejdsulykker
Anmeldelsesfrist Inden 14 dage efter første fraværsdag	Senest 5 år efter, at sygdommen er opdaget	Det anbefales, at nærved-ulykker registreres så hurtigt som muligt og senest inden for 14 dage
Registrering Arbejdsgiver (eller efter aftale AMR) anmelder i Easy (Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets fælles anmeldesystem) Arbejdsgiveren skal sikre, at arbejdsulykker registreres, analyseres og forebygges	Læger og tandlæger anmelder i Easy (Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets fælles anmeldesystem) Hvis arbejdsgiveren kender til den arbejdsbetingede lidelse, skal der træffes forebyggende foranstaltninger	Arbejdsgiver eller AMR registrerer efter aftale i Norddjurs registreringsskema Arbejdsgiveren skal sikre, at nærved-ulykker registreres, analyseres og forebygges

Politianmeldelse
Arbejdsskadesystemet stiller ikke krav om politianmeldelse, men hvis der er sket en personskade som følge af en straffelovsovertrædelse, kan det være nødvendigt at tage stilling til, om der skal ske politianmeldelse og udarbejdes ansøgning om erstatning i henhold til offererstatningsloven. Som udgangspunkt er politianmeldelse inden 72 timer nødvendig for erstatning i henhold til offererstatningsloven. Det kan dog fraviges, hvis konkrete pædagogiske eller behandlingsmæssige forhold taler for det. Det er for eksempel tabt arbejdsfortjeneste eller svie og smerte, der kan dækkes via denne lovgivning.

Det er Erstatningsnævnet, som afgør om skadelidte har krav på erstatning, og det er også i første omgang Erstatningsnævnet, der udbetaler erstatningen. Efterfølgende vil Erstatningsnævnet dog som udgangspunkt forsøge at inddrive erstatningen fra skadevolder.

Politianmeldelse bør altid ske i henhold til de principper om saglighed og relevans i sagsbehandlingen, der er lovfæstet i § 5 i persondataloven, jf. lov nr. 429 af 31. maj 2000. Er skadevolder under 15 år, skal man også forholde sig til § 15 i straffeloven, der oplyser, at handlinger, der er foretaget af børn under 15 år, ikke straffes. Det er derfor ikke relevant at inddrage politiet i en sag om et barn under 15 år, medmindre der er særlige omstændigheder – som for eksempel, at henvendelsen sker som led i SSP-samarbejdet.
Vigtigt: Hvis der ikke er tale om en strafbar handling omfattet af straffeloven eller tilholdsloven, er offererstatning og kravet om politianmeldelse ikke relevant.

Jo mere præcist man kan vurdere risikoen for vold, des bedre er man rustet til at vurdere, hvornår og hvordan man skal gribe ind

Håndtering af hændelser med vold eller alvorlige trusler

Registrer alle hændelser med kvalificeret vold eller alvorlige trusler i Easy

Vurdér om der er sket en overtrædelse af straffeloven (eller tilholdsloven)

Hvis volden er kvalificeret og udøvet med fortsæt kan der være sket en overtrædelse af straffeloven.

Hvis I vurderer, at der er sket en overtrædelse af straffeloven:
Vurdér om det er relevant at søge erstatning i henhold til offererstatningsloven

- Er der årsagssammenhæng – er personskaden (fysisk eller psykisk) sket som følge af den pågældende strafferetsovertrædelse?

Vurdér om hændelsen skal politianmeldes inden 72 timer ved at tage stilling til

- Om det er sagligt og relevant at politianmelde
- Om der er pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn, der taler mod politianmeldelse.

Hvis en overtrædelse af straffeloven ikke politianmeldes, skal de pædagogiske og/eller de behandlingsmæssige hensyn beskrives, og hændelsesforløbet skal beskrives og dokumenteres grundigt umiddelbart efter episoden.

Arbejdsgivers vurdering er væsentlig, når erstatningsnævnet skal vurdere, om det i forbindelse med en erstatningssag kan dispensere fra kravet om politianmeldelse.

Klarlæg hændelsesforløbet og strafansvaret ved grundigt at beskrive:

- Gerningssted
- Gerningsmand
- Vidner
- Offer
- Skader
- Bevismateriale
- Konkrete pædagogiske og/eller behandlingsmæssige hensyn.

Vedlæg desuden:

- Læge- eller skadestuerapport
- Arbejdsskadeanmeldelse.

Find mere information og ansøgningsskema til offererstatning på Erstatningsnævnets hjemmeside: Erstatningsnævnet (civilstyrelsen.dk)

ANALYSE OG LÆRING AF ULYKKER

1

Forebyg inden ulykken eller nærved-ulykken sker

- Lav en plan for hurtig handling i tilfælde af ulykke
- Systematisér jeres analyse og læring af ulykker og nærved-ulykker

2

Når ulykken eller nærved-ulykken er sket

- Brug øjne, ører og andre sanser
- Notér med det samme, hvad der er sket
- Fotografer eller tegn skitser
- Hold dig til observationer – ingen forklaringer
- Tal med den involverede og eventuelle vidner

3

Notér basisoplysninger

- Navn på skadelidte/involverede
- Stilling og erfaring med opgaven
- Ulykkestidspunkt og -sted
- Skaden og eventuelle følgevirkninger

4

Foretag en analyse

- Hvad foretog de involverede sig?
- Hvad skete der?
- Hvad forvoldte skaden?
- Hvordan er normal praksis?
- Var der noget, der var anderledes end normalt?
- Kendte skadelidte risikoen?

5

Afdæk mulige årsager

- Havde arbejdsformen betydning for det, der skete?
- Havde rutiner (fx rengøring, vedligeholdelse) betydning?
- Havde manglende uddannelse eller instruktion betydning?
- Havde indretning af arbejdsplads, materialer eller maskiner betydning?
- Havde andre mennesker og deres handlinger betydning?
- Manglede der sikkerhedsforanstaltninger?
- Var der andet, der lå til grund for ulykken?

6

Forebyg at ulykken sker (igen)

- Gennemfør en analyse af bagvedliggende årsager
- Find løsningsmuligheder
- Hvilke forebyggende foranstaltninger skal igangsættes med det samme?
- Hvilke forebyggende foranstaltninger skal igangsættes på længere sigt?
- Har andre arbejdssteder lignende risici?

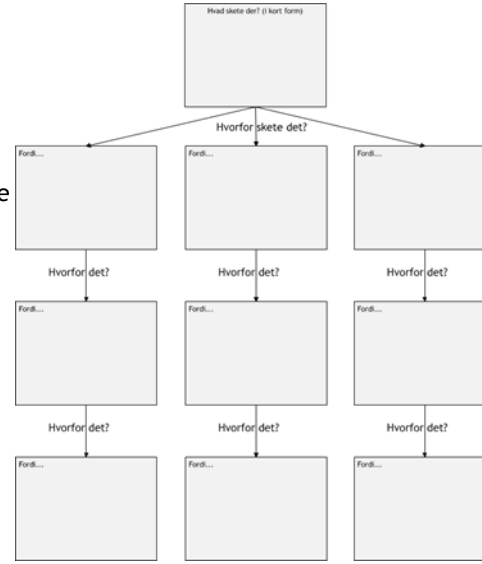

Hent skemaet til analyse af bagvedliggende årsager på intra:
Skema til analyse af bagvedliggende årsager (norddjurs.dk)

FÅ MERE AT VIDE

Brug Arbejdstilsynets værktøj til analyse af ulykker, der hjælper med at afdække baggrunden for ulykken og at identificere, hvor sikkerheden skal forbedres for at undgå, at ulykken gentager sig. Guiden indeholder tjeklister og gode råd. Se mere her:

Metode til analyse af arbejdsulykker - Arbejdstilsynet (at.dk)

Arbejdsmiljøgruppen har vigtige opgaver i at forebygge arbejdsulykker og at følge op, når de alligevel sker. Hent viden og værktøjer til forebyggelse og analyse af arbejdsulykker og læs, hvordan de skal anmeldes, hvis de alligevel sker.

Arbejdsulykker - Få et overblik (godtarbejdsmiljo.dk)

På intra kan du få yderligere råd og vejledning:
Ulykker og nærvedulykker - Norddjurs

Endvidere kan du kontakte:
Lotte Helmart forsikringsmedarbejder
E-mail: HEL@norddjurs.dk

Trine Kjær Poulsen, arbejdsmiljøkonsulent
E-mail: tkp@norddjurs.dk
Telefon: 8959 1039

AUGUST 2022